

Rapport Aktiv formidling 2022/2023

Innledning

Nordreisa bibliotek er et mindre folkebibliotek i Nord-Troms. Kommunen har ca 4900 innbyggere. Biblioteket har to ansatte i fulltidstillinger. I prosjektperioden har vi derfor valgt å tilsette ekstrahjelp på timebasis. Prosjektet skulle gjennomføres i 2022, men ble utsatt med 6 måneder etter godkjenning fra Nasjonalbiblioteket (ferdig første halvår 2023). Det dukket opp noen uforutsette utfordringer lokalt samt at selve prosjektet var mer arbeids- og ressurskrevende enn vi hadde forutsett. Lønnsmidlene frigjorde tid til hyllevandringsprosjektet. De faste ansatte satte av felles arbeidstid hver uke som ble brukt til prosjektarbeid.

Nordreisa bibliotek fikk kr 75.000 til å utvikle tre ulike litterære vandring. Prosjektet hadde tittelen «Bibliotekarene prater bøkene ut av bokhylla». Det å utvikle nye tjenestetilbud er ressurskrevende, spesielt for mindre bibliotek. Nordreisa bibliotek takker for støtten. Prosjekttilskuddet fra Nasjonalbiblioteket har vært et verdifullt bidrag som gjorde det mulig for oss å utvikle og gjennomføre dette formidlingsprosjektet.

Prosjektgjennomføring

Vi har hentet inspirasjon til prosjektet fra Tromsø bibliotek. Hyllevandring (eller litterære vandring som vi har valgt å kalle det) er en formidlingsmetode hvor hensikten er å presentere bredden og mangfoldet i bibliotekets samlinger. Hver vandring har et overordnet tema. Publikum inviteres inn til vandring biblioteklokalet med ulike stopp hvor både fakta- og skjønnlitterære tekster formidles. Ansatte ved Nordreisa bibliotek har tidligere både vært på kurs og på vandring ved Tromsø bibliotek. Så vi var kjent med innhold og metodikk da vi startet opp. Vi ønsket også å ta i bruk metoden Lesersørvis, en kursrekke som begge bibliotekarene har gjennomført.

Vi utarbeidet tre nye vandring i løpet av prosjektperioden:

- Litterære reiser i litteraturen – *Gjennomført 31.03.2022 (10 deltakere)*
- Hemmeligheter i samtidslitteratur – *Gjennomført 07.12.2022 (14 deltakere)*
- Nærlitteraturen - Nordreisa og Nord-Troms i litteraturen – *Gjennomført 17.04.2023 (18 deltakere)*

De litterære vandringene har inneholdt en miks av skjønnlitteratur, sakprosa, dikt, krim, tegneserier, etc. Ulike forfatterskap og temaer er blitt presentert. Der det har vært naturlig har vi trukket inn musikk og filmer som har hatt referanser til temaene.

Alle vandringene er blitt planlagt i felleskap og gjennomført i fellesskap. Vi har funnet fram til en form som passer for vårt bibliotek, våre brukere og vårt lokalsamfunn. Vi har erfart at det å jobbe fram slike «produksjoner» er ressurskrevende. Vi trengte minimum 3-4 måneder mellom hver vandring i forberedelsesarbeid. Ved et lite bibliotek som Nordreisa fyller bibliotekansatte hverdagen med mange ulike oppgaver – skrankearbeid, barnehagebesøk, bokbuss, veiledning av studenter, ... – og f.eks. arbeid med litterær vandring.

Evaluering og overføringsverdi

Prosjektsøknaden hadde disse målformuleringene:

1. Utvikle tre ulike hyllevandring
2. Fremme leselyst og leseglede
3. Nå ut til nye brukergrupper
4. Økt besøk og økt bibliotekbruk
5. Være arena og møteplass for litterære samtaler i lokalsamfunnet
6. Utvikle ansattes formidlingskompetanse

Alle målene er godt ivaretatt.

Prosjektet med litterære vandring har vært et inspirerende og lærerikt prosjekt. Ansatte er blitt bedre og tryggere formidlere. Vi er blitt bedre kjent med egne samlinger, ser koblinger og viser den fram på nye måter. Det har vært spennende å utfordre seg selv, by litt mer på seg selv, være kreativ og jobbe fram «forestillinger». Det har vært ressurskrevende å få til tre hyllevandring i løpet av 15 måneder, men det er verdt det. Vi har knyttet til oss nye brukere som er interessert i litteratur og skapt en arena for litteraturinteresserte. Publikum har gitt oss veldig gode tilbakemeldinger, de ønsker mere/flere vandring. Ett hyggelig resultat fra utlånsstatistikken for 2022 er at de mest utlånte voksenbøkene har vært presentert på hyllevandring. Vi skal fortsette med litterære vandring, men ser at vi kun har ressurser til 1-2 vandring i året.

Gjenbruksverdien til de litterære vandringene er litt mer begrenset i en liten kommune, kontra by (eks. Tromsø). Men vi ser at enkelte deler av vandringene har vi glede av å gjenbruke i andre settinger. Den lokale vandringen om Nordreisa/Nord-Troms ser vi kan videreutvikles og gjenbruken her er større enn på de andre temaene. Vi tenker også at vi i fortsettelsen gjerne kan samarbeide med nabobibliotek og gjenbruke hverandres litterære vandring. Vårt publikum vil nå gjerne ha mere. Selv om de ikke kjenner bibliotekarene fra nabokommunen, ville de nok komme fordi de liker tilbudet. Formidlingsprosjektet har vi delt med Biblioteksamarbeidet i Nord-Troms og håper på framtidig samarbeid.

Troms og Finnmark fylkesbibliotek har månedlige Teams-møter med ulike temaer. I februar 2023 ble Nordreisa bibliotek invitert til å presentere «litterær vandring» som formidlingsmetode og fortelle om hvordan vi praktisk jobber med det og organiserer vandringene. Fra siste vandring (Nordreisa og Nord-Troms i litteraturen) så ble deler av denne presentert på vårens biblioteksjefmøte i Troms. Flere bibliotek ga tilbakemelding om at dette ønsker de å få til i sine bibliotek. Det handler ikke om litterære analyser, men personlig formidling av litteratur som fremmer leselyst og leseglede til et voksent publikum.

Oppsummering

Veldig tidkrevende planlegging, men artig formidlingsprosjekt.

Planer kan deles med andre bibliotek i Nord-Troms.

Viktig at ansatte tar seg tid til slik dypdykk i egen samling.

Nye brukere har kommet til biblioteket, finner oss relevant og interessant.

Høyt utlån på formidlede titler.

Prosjektregnskap – Aktiv formidling 2022-2023

Enkel regnskapsoversikt følger her:

Frikjøp av personalet		Kr 76.970
	<i>Lønn inkl. sos. Utg. Kr 63.750,00</i>	
	<i>Faste tillegg Kr 1.150,00</i>	
	<i>Pensjon Kr 12.070,00</i>	
Egenfinansiering		Kr 20.000
	<i>Servering, markedsføring,</i>	
	<i>reiseutgifter, kopiering, mm</i>	
SUM		Kr 96.970

Bekreftelse på dette regnskapet fra økonomisjefen i Nordreisa kommune følger som eget vedlegg.

Vedlegg:

Program og litteraturlister for vandringene

“Litterære reiser verden rundt”

Litteraturliste

- Argentina**
Carolina De Robertis – Perla (2012)
- Georgia**
Nino Haratsiwili – Det åttende livet : til Brillka (2021)
- Hellas**
Victoria Hislop
– Oya (2007)
– August (2021)
- India**
Rohinton Mistry – Balansekunst (1997)
- Irak / Tyskland**
Abbas Khider – Et slag i ansiktet (2020)
- Italia**
Mariangela Cacace
– Camorra (2010)
– Annalisas dagbok (2011)
- Kanariøyene**
Simon Stranger
– Barsakh (2009)
– De som ikke finnes (2014)

Side 2

Nordreisa bibliotek

- Kurdistan**
Sherko Bekas – I stormens øye : kurdiske dikt (2013)
- Myanmar**
Jan-Philipp Sendker
– Kunsten å høre hjerteslag (2013)
– Kunsten å være den man er (2014)
– Kunsten å følge hjertet (2020)
- Syria**
Riad Sattouf – Fremtidens araber : barndom i Midt-Østen
Bind 1–4 (2015 – 2019)
Planlagt 6 bind
- Tsjekkoslovakia**
Milan Kundera – Tilværelsens uutholdelige letthet (1984)
- Reiseskildringer**
Erika Fatland
– Sovjetistan (2014)
– Grensen : en reise rundt Russland (2017)
– Høyt . : en reise I Himalaya (2020)
- Intro**
Erlend Loe – Kurtby (2008)

Side 3

“Hemmeligheter i samtidslitteratur

Litteraturliste

- Dan Andersson**
Jag väntar ... (Dikt fra *Kolvaktarens visor* 1915)
- Terje Bjøranger**
Kalifatet (2021)
- Liv Borgen**
Ugress : et vilt herbarium : Emil Korsmos
klassiske plansjer (2020)
- Nina Grünfeld**
Frida : min ukjente farmors krig (2020)
- Monica Isakstuen**
Mine venner (2021)
- Jenny Jordahl**
Er jeg snerpet? : det beste fra Alle kvinner's 1938
(2022)

- Christy Lefteri**
Sangfugler (2019)
- Erlend Loe**
Helvete (2019)
- Trude Marstein**
Egne barn (2022)
- Jorid Mathiassen**
Der hvite liljer vokser (2022)
- Anne B. Røgde**
Hjerteknuseren (2021)
- Yngve Ryd**
Bål : samisk ildkunst (2018)
- Anita Østerbø**
Skammens mødre : en roman om alenemødrenes
tøffe kamp på 50- og 60-tallet
(2021)

“Nordreisa og Nord-Troms i litteraturen”

Litteraturliste

- Liv B. Saltnes**
Titingtanka (2015)
- Øystein Fredriksen**
Gje mæ juni (2018)
- Samuli Paulaharju**
Kvenene - et folk ved Ishavet (2020)
- Torleif Lyngstad**
Birtavarre gruber 1898-1919 : i ord og bilder (2019)
- Trygve Hoff**
Birtavarre-Blues (1982)
Fra: *Rallarens testamente* / Kjell Fjørtoft og Trygve Hoff
<https://tv.nrk.no/program/FTRO0000182>
- Bente Imerslund**
Kvener, skogfinner, tornedalinger, karelere, vepsere og ingermanlandsfinner (2021)
- Aase Falch**
Dukkemennene (2010)
- Bjørvik Jacobsen**
Halvmåneøya : en fangstberetning fra Svalbard (1983)

Side 2

Nordreisa bibliotek

- Inghild Karlsen**
Kristians hus / medforfattere: Marit Anne Hauan, Jens Ivar Nergård og Kjellaug Isaksen (2013)
- Erling Sundal**
Jegertvillingenes kokebok (2018)
- med flere
- Anders Larsen**
"Mearrasámiid birra" : ja eará dállosat = "Om sjosamene" : og andre skrifter / Anders Larsen ; Ivar Bjørklund & Harald Gaski (2014)
- Gerd Mikalsen**
Farsmålet (2016)
- Kari Digre**
Badstuer : første del av prosjektet "Kvenene i Nordreisa" (2012)
- Gunn-Lill Johansen**
Ei røykbadstue i Reisadalen - en del av den kvenske kulturen (2007)
- Armon lapset = Alle Nådens barn**
I: Kväänin virsihähti = Kvensk salmehefte (2022)

Side 3